

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

49

Vragen van het lid **Brinkman** (PVV) aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het bericht dat gemeenten tientallen procenten minder inkomsten krijgen door de afname van bouwplannen*. (Ingezonden 27 augustus 2009)

1

Bent u bekend met het artikel «Minder bouwplannen, minder inkomsten» uit het blad Binnenlands Bestuur?¹

2

Wat vindt u van het feit dat vele gemeenten legesinkomsten genereren uit bouwprojecten? Is het bovenstaande niet in strijd met het beginsel dat gemeenten geen winst mogen maken op dienstverlening, maar dat de kostprijs voor dergelijke projecten als leidraad moet worden gehanteerd door de overheid?

3

Hoe beoordeelt u de plannen van de betreffende gemeenten om de tegenvallende inkomsten op te vangen door de verhoging van de ozb-tarieven, verhoging van de bouwleges of door te bezuinigen? Bent u niet van mening dat, indien gemeenten minder bouwvergunningen afgeven, zij kennelijk ook minder werk hebben en

derhalve kunnen bezuinigen op arbeidskosten?

4

Kunt u de in geldnood verkerende gemeenten aansporen geen maatregelen te nemen die ten koste gaan van de financiële positie van hardwerkende Nederlandse burgers? Zo ja, welke initiatieven gaat u ondernemen? Zo nee, waarom niet?

¹ <http://www.binnenlandsbestuur.nl/nieuws/2009/08/minder-bouwplannen-minder-inkomsten.125945.lynkx>

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Bijleveld-Schouten** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 18 september 2009)

1

Ja.

2

Voor het aanvragen van een bouwvergunning zijn bouwleges verschuldigd. De opbrengst van de leges mogen de geraamde kosten niet overstijgen. Dit is vastgelegd in artikel 229b Gemeentewet. Van het maken van winst op vergunningverlening kan dan ook geen sprake zijn. Het is vaste jurisprudentie dat de kostendekkendheid van de tarieven niet per legesfeit hoeft te worden beoordeeld maar op het niveau van de hele legesverordening. Zo kan een

gemeenteraad beslissen om vanwege beleidsmatige overwegingen sommige diensten duurder aan te bieden om daarmee andere legesfeiten te subsidiëren. Deze afweging is een autonome bevoegdheid van lokale overheden die bij de begrotingsbehandeling ook verantwoording afleggen over hun tarievenbeleid.

In de «Meibrief Vereenvoudiging vergunningen» van 28 april 2006 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 29 515, nr. 140) heeft het kabinet er, mede met het oog op de invoering van de Europese Dienstenrichtlijn, op aangedrongen bij gemeenten om kruissubsidiëring alleen nog toe te passen binnen sterk samenhangende clusters van vergunningen. Zo is het de bedoeling dat de opbrengsten van bouwleges alleen binnen de kolom van de omgevingsvergunning (zie hierna) worden aangewend.

Het verschil in bouwleges tussen de diverse gemeenten is vooral gelegen in het feit dat niet iedere gemeente kiest voor een tarief dat volledig kostendekkend is, maar voor bepaalde leges of voor alle leges een lager tarief kiest en dit compenseert vanuit de algemene middelen of door middel van kruissubsidiëring. Ook verschil in schaalgrootte per gemeente of politieke overwegingen kunnen leiden tot legitieme verschillen in tarieven.

Dit najaar verschijnt er een herziene editie van de Handreiking kostentoe rekening leges en tarieven van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, waarin precies staat welke kosten lagere overheden wel en welke kosten zij niet mogen doorberekenen in de tarieven. Verder hebben de VNG en het IPO dit jaar een uniform kostentoe rekeningmodel opgesteld. Deze komen nog dit jaar ter beschikking van gemeenten. Ter uitvoering van de motie-Wiegman (kamerstukken (II), 2007/09, 30 844, nr. 33) zullen met IPO en VNG afspraken worden gemaakt over transparante berekening van leges voor de omgevingsvergunning, waarin de bouwvergunning zal opgaan. Hierover zal, zoals toegezegd bij het wetgevings-overleg over de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op 29 juni jl. nog dit jaar aan de Kamer worden gerapporteerd. Het is de verwachting dat dit leidt tot beter vergelijkbare tarieven. Het is aan de lokale overheden om in het kader van het vergroten van de transparantie de lokale keuzes met betrekking tot het tarievenbeleid inzichtelijk te maken en te verantwoorden aan de vergunningaanvrager. Daarbij moeten service en efficiënte dienstverlening hoog in het vaandel staan.

In het kader van de Versnellingsagenda regeldrukaanpak voor burgers, is een traject gestart om gemeenten te begeleiden bij de modernisering van hun welstandsbeleid. Daarvoor is een zogenaamde menukaart opgesteld om bouwplannen op geschiktheid te toetsen. Ook is er een handreiking opgesteld met goede voorbeelden en een invoeringstraject voor veranderingen in het kader van de WABO, het innovatiebeleid en vergunningsvrij bouwen. Naast de verbetering van de dienstverlening aan burgers en vermindering van de regeldruk komen hierin ook efficiencyvraagstukken aan de orde. Bij de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zullen overigens minder vergunningen hoeven worden aangevraagd. Het voornemen is een deel van de nu vergunningplichtige activiteiten via algemene regels of een meldingsplicht te reguleren. Per saldo leidt dit dan ook tot minder lasten voor burgers en bedrijfsleven.

3

Gemeenten hebben een autonome bevoegdheid tot het vaststellen van hun eigen begroting binnen de grenzen die de wet daaraan stelt. Het al of niet verhogen van bepaalde belasting- of legestarieven is een beslissing is van de individuele gemeente(-raden). Men kan er bijvoorbeeld voor kiezen om de leges maximaal kostendekkend te maken of men kan kiezen voor subsidiëring vanuit de algemene middelen. Het ligt echter voor de hand dat als er minder vergunningen worden verwacht dat dan ook de organisatie daarop wordt aangepast, waardoor de kosten van de vergunningverlening naar rato gelijk blijven. Het kabinet vindt dat de kostenopbouw van de leges transparant moet zijn. Burgers en bedrijven hebben hier recht op; ook vergroot transparantie de prikkel tot efficiënt werken bij gemeenten.

4

Naar aanleiding van het aanvullend beleidsakkoord van 25 maart 2009 heeft het kabinet met de VNG en het IPO afgesproken dat er door gemeenten en provincies zal worden ingezet op het vermijden van stijging van de lokale lasten in 2009 en 2010.